

Regeringen  
Statsminister Stefan Löfvén  
Finansminister Magdalena Andersson  
Kulturminister Amanda Lind  
Utbildningsminister Anna Ekström

## **Covid-19 och konsekvenserna för nyhetstidningar**

Sverige utsätts just nu för en svår påfrestning på grund av infektionssjukdomen covid-19. Dagspressen, organiserad i branschorganisationen TU – Medier i Sverige (TU), har för miljoner svenska mediekonsumenter en samhällsviktig roll som nyhetsförmedlare och opinionsbildare i text, ljud och bild.

Dygnet alla timmar rapporterar våra redaktioner från hela landet, ett demokratiuppdrag som pressen axlat ända sedan 1758, då den äldsta ännu utgivna dagstidningen – Norrköpings Tidningar – började komma ut. Det här ansvaret avser dagspressen och TU:s medlemsföretag att fortsätta ta.

- Dagspressen omsätter ca 15 Mdr, varav ca 5,6 Mdr i annonsintäkter.
- Dagspressen sysselsätter ca 12 000 personer, varav ca 4 500 journalister.

Men. Förutsättningarna för att producera kvalitetsjournalistik i grundlagsskyddade medier såsom dagstidningar hotas allvarligt av konsekvenserna av covid-19.

Den nya osäkerheten med covid-19 blir en ytterligare börda för en redan pressad bransch. Myndigheten för press, radio och TV (MPRT) redovisar årligen en sammanställning av dagspressens ekonomi. MPRT:s senaste rapport (2018) slog fast att det var: ”Sämsta året någonsin för en hårt ansatt dagstidningsmarknad”. Den negativa utvecklingen har sedan dess inte förbättrats.

Den nu pågående krisen slår stenhårt mot alla företag i Sverige och drabbar medierna – i den transformering som dagspressen genomgår - dubbelt när företagen på grund av krisen slutar att annonsera.

En undersökning genomförd av TU 2020-03-17 visar på att medlemsföretagen räknar med nedgångar i annonsintäkter på mellan 30 och 60 %. Ingen vet säkert men redan nu ser vi mycket genomgripande nedgångar.

Resultaten från undersökningen ska förstås tolkas som uppskattningar i ett tidigt skede av en vikande marknad, men indikerar att dagspressen befarar en omsättningsminskning med upp till flera miljarder kronor på årsbasis. Detta riskerar obönhörligen att leda till massuppsägningar och nedläggningar av titlar med katastrofala effekter för demokratin.

TU föreslår i dag därför ett antal omedelbara krisåtgärder med effekt både på kortare och längre sikt.

## 1. Tidsbegränsat lönestöd/tidsbegränsat avskaffande av arbetsgivaravgift

- (a) TU föreslår att staten bidrar med ett lönestöd för definierade yrkesgrupper som måste fullgöra sitt arbete med informationssyfte.

Det av regeringen och samarbetspartierna presenterade förslaget om korttidspermittering är inte fullt ut tillämpligt för nyhetstidningar som sysselsätter yrkesgrupper som är nödvändiga för produktion och distribution av fysiska och digitala innehållsprodukter; nyhetstidningar kan permittera vissa yrkesgrupper, men knappast hemförlova till exempel journalister i rådande situation.

- För hela dagspressen motsvarar ett lönestöd om 50% av lönekostnaden för journalister en kostnad för staten om ca 90–100 Mkr/mån.
- För hela dagspressen motsvarar ett lönestöd om 50% av lönekostnaden för tryckeri- och distributionspersonal en kostnad för staten om ca 110–120 Mkr/mån.

- (b) Alternativt föreslår TU att nyhetstidningar undantas från arbetsgivaravgift under corona-krisen.

- För hela dagspressen motsvarar ett avskaffande av arbetsgivaravgiften för journalister en kostnad för staten om ca 45 Mkr/mån.
- För hela dagspressen motsvarar ett avskaffande av arbetsgivaravgiften för tryckeri- och distributionspersonal en kostnad för staten om ca 50 Mkr/mån.

## 2. Skattebefrielse från moms

TU föreslår en skattebefrielse från moms för nyhetsmedia såsom dagstidningar för både tryckta och digitala produkter. I Norge och Storbritannien är denna så kallade läsningskatt avskaffad för dagspressen. En momsbefrielse i Sverige skulle bidra till fortsatt utgivning under den pågående digitala transformationen; dagstidningar var förtidigare momsbefriade, men hade då ändå avdragsrätt. Åtgärden har stöd i artikel 111 b) i EU:s momsdirektiv (2006/112/EG).

- För hela dagspressen beräknas en slopad moms för dagspressen för både digitala och tryckta produkter motsvara en kostnad för staten om ca 40 Mkr/månad.

## 3. Omreglering av mediestödet

TU föreslår ett förstärkt press- och mediestöd genom att:

- beslutat driftsstöd för år 2020 snarast betalas ut i sin helhet i syfte att stärka företagens likviditet
- en tredubbling av det (i dag mycket begränsade) distributionsstödet, i syfte att säkerställa distributionen av dagstidningarna, inte minst för att nå ut till äldre som saknar digitala alternativ
- en fördubbling av anslaget till stöd för lokal journalistik och en höjning av takbeloppet till 2 Mkr för att säkerställa en fortsatt journalistisk närvaro i svagt bevakade orter och områden samt en förlängning av den pågående

ansökningsperioden för stöd till lokal journalistik till den 30 april och en förstärkning av resurserna hos Mediestödsnämnden för att kunna snabbbehandla dessa ansökningar.

- En sänkning av kravet på minst 55% unikt innehåll för andratidningar för att möjliggöra ökad effektivitet i nyttjandet av allmänt innehåll, med syfte att istället frigöra resurser för ökad mångfald inom opinionsjournalistik (ledar-, kultur-, insändarsidor etc.).
- De föreslagna åtgärderna rörande mediestödet beräknas innebära en samlad kostnad för staten om cirka 12 Mkr/mån

#### **4. Returpappersförordningen**

TU hemställer om att regeringen omedelbart beslutar att genomförandet av den tidigare beslutade returpappersförordningen skjuts upp eller helst avskaffas helt. Trots att Sverige idag har den högsta återinsamlingsgraden om cirka 90%, ett mål som övriga EU önskar uppnå först om 10 år, riskerar dagspressen en ökad kostnad om cirka 465 Mkr/år på grund av ökade kostnader för returpappersförordningen.

#### **5. Dagspress är samhällsviktig verksamhet**

TU hemställer därtill snarast ett besked från staten om att dagspressens nyhetsförmedling definieras som en samhällsviktig verksamhet då den är en förutsättning för "samhällets funktionalitet" och "demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter", så som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) formulerar de värden som ska skyddas. MSB definierar också "Information och kommunikation" som specifikt "produktion och distribution av dagstidningar" samt "webbaserad information" som samhällsviktig verksamhet. TU anser vidare att det är viktigt ur ett beredskapsperspektiv att våra myndigheter i tider av kris själva upprätthåller en kommunikation via svensk dagspress och i mindre omfattning stöttar amerikanska nätjättar.

Sammantaget anser TU att det är nödvändigt att omedelbart agera för att säkerställa en fortsatt nyhetsförmedling och opinionsbildning till allmänheten.

TU är redo att omedelbart inleda samtal med regeringen och riksdagen för att konkretisera vilka krisåtgärder från det offentliga som fordras.

För TU – Medier i Sverige

Victoria Svanberg (ordförande)  
Anders Eriksson (vice ordförande)  
Sture Bergman (vice ordförande)  
Jan Fager (Tf VD)